

Burgerparticipatie in het waterbeheer

Leuk voor erbij of belangrijk onderdeel?

Jeroen van Zuidam
Woerden 14-3-2019

1

FLORON – FLOristisch Onderzoek Nederland

- Stichting zonder winst oogmerk
- Onderzoek naar en bescherming van de Nederlandse flora
- 4 pijlers: vrijwilligers, data, onderzoek, bescherming
 - Ondersteuning van de achterban van actieve vrijwilligers
 - Gerichte inventarisaties in projecten
 - Excursies/kampen
 - Opleiding
 - Professionele advies- en onderzoeksprojecten, verwerking verspreidingsdata, opleidingen

2/10

2

Kentallen bijdrage vrijwilligers

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD):**
 - 33 miljoen plantwaarnemingen, 20 miljoen van FLORON vrijwilligers
 - 4000 waarnemers, 275 mensen voeren >1000 waarnemingen per jaar in
 - Waarnemingen zien? → Verspreidingsatlas.nl
- Het Nieuwe Strepen (HNS):**
 - 1000km hokken per jaar door 200 floristen
 - 270 'invoerders' vanaf 2011

3/10

3

Verspreidingsonderzoek - Netwerk Ecologische Monitoring (NEM)

Ondersteuning vrijwilligers in inventarisatieprojecten

- Het nieuwe strepen - overall, alle soorten
- Staat deze plant er nog? – groeiplaatsen zeldzame soorten
- Witte gebieden – gebieden met weinig waarnemingen
- Structurele ondersteuning:
 - Kampen/excursies
 - Validatie van waarnemingen
- Dataverwerking en presentatie:
 - Verspreidingsatlas
 - Trendberekeningen met CBS

4/10

4

Projecten met bijdrage vrijwilligers

- Pilot agrarisch natuurbeheer** beheermonitoring in agrarisch gebied
- Waarnemersnetwerk Noord-Brabant** werven vrijwilligers, werkgroepen
- Bewustwordingscampagne exoten** kennisdeling en activering vrijwilligers
www.tuinernietin.nl
- Evaluatie natuurvriendelijke oevers** burgers betrekken bij werk waterschap

5/10

5

Evaluatie natuurvriendelijke oevers

- Wat leveren oevers op voor ecologisch functioneren?
- Paarsgewijze vergelijking, >100 locaties
 - Diversiteit planten, vis, macrofauna
 - Meer natuurlijke biotoop?
 - EKR
- 9 waterschappen, STOWA, RAVON en WUR

6/10

6

Evaluatie natuurvriendelijke oevers

Werving vrijwilligers:

- Tekst en film: 7 kanalen
- 50 groepen (IVN, KNNV, FLORON)
- 15 lezingen en excursies
- 100-150 mensen bereikt
- 2 a 3 groepen die oevers blijven bezoeken

7/10

7

Evaluatie natuurvriendelijke oevers

Conclusies:

- Veel mensen enthousiast voor activiteiten, ook follow up vraagt ondersteuning!
- Lokaal werken belangrijk; sterke voorkeur 'eigen oevers' – past niet altijd in project
- Paar activiteiten niet genoeg voor duurzame binding met nvo's → hoe nu verder met deze groepen?
- Neem de tijd: natuurclubs hebben volle agenda's en organisatie kost ze tijd

8/10

8

Belangrijke aandachtspunten vrijwilligerswerk

- Haak aan op de behoefte en motivatie van lokale natuurclubs
- Sociale samenhang is absolute voorwaarde
- Ondersteuning blijft nodig
- Begin bij actieve werkgroepen
- Eerst veel brengen, later oogsten
- Nieuwe werkgroepen starten vraagt veel investering
- Blijf vooral resultaten terugmelden, organiseer activiteiten
- Wees scherp op doel van een vrijwilligersproject; wil je data of draagvlak?
- Vrijwilligersprojecten vragen investering in tijd en geld

9/10

9

Stellingen

- Burgerparticipatie is iets voor de communicatieafdeling
- Burgerparticipatie is leuke bonus voor erbij
- Burgerparticipatie levert een mooie kostenbesparing op
- CS is geslaagd als het leidt tot goede contacten met een natuurwerkgroep
- De interesses van vrijwilligers zijn het startpunt voor CS-projecten
- Data van vrijwilligers is nuttig voor het waterbeheer
- Vrijwilligers beloven je voor geboekte resultaten

10/10

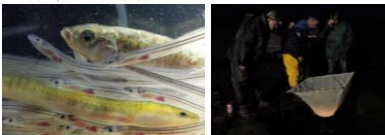

10

Samen voor de Aal

Dankzij vrijwilligers

Martijn Schiphouwer, Sanne Ploegaert & Edo Goversse
Woerden, 14 maart 2019

RAVON

Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland

11

Waarom?

- Inzicht in migratie (waar, wanneer, hoeveel, sturende factoren)
- Inzicht in migratieknelpunten
- Advies in oplossen migratieknelpunten

12/10

12

Wie & waar

- Brede samenwerking
- 2018: 42 locaties >150 vrijwilligers

13/10

13

Inzet vrijwilligers

- RAVONNL: <https://www.youtube.com/watch?v=685bZNBMyk>

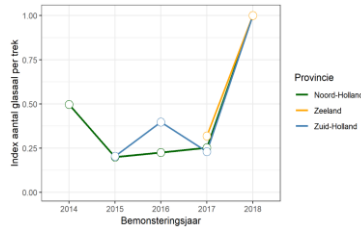

13/10

14

Langjarige trends

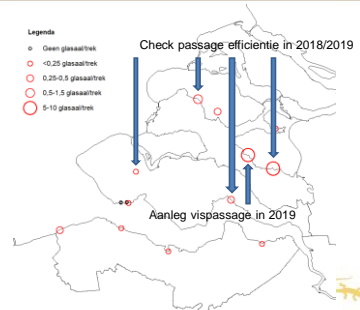
- Referentiekader voor interpretatie aanvullend onderzoek
- Effectstudies grootschalige veranderingen (bijv. Kier)

15/10

15

Vismigratiemaatregelen

16/10

16

Maatschappelijke relevantie

17/10

17

Feiten werken met vrijwilligers

- Jaarlijkse vrijwilligerscapaciteit >4000 uur (komt niet vanzelf!)
- Randvoorwaarden: goede coördinatie, juiste materialen en onkostenvergoeding
- Persoonlijk contact en onderlinge uitwisseling zijn essentieel (o.a. bijeenkomsten, Whats App, Facebook)
- Doorlopend afscheid/nieuwe aanwas => werving!
- Niet vergeten: terugkoppeling resultaten en waardering (BBC)
- Vrijwilligers zijn niet 'gratis', vrijwilligerswerk is niet vrijblijvend, professionals zijn onmisbaar (capaciteit ca. 600 uur)

18/10

18

Vragen?

- Martijn.schiphouwer@raxon.nl

19/10